

**EVALUERING AV PROSJEKTET
”SAMMEN OM DEN GODE
SKOLE” I BUSKERUD**

UNDERVEISNOTAT

ØF-Notat nr. 04/2002

**Av
Vigdis Mathisen
i samarbeid med Reidun Norvoll,
Østlandsforskning**

Østlandsforskning

er et forskningsinstitutt som ble etablert i 1984 med Oppland, Hedmark og Buskerud fylkeskommuner samt Kommunaldepartementet som stiftere, og har i dag 25 ansatte.

Østlandsforskning er lokalisert i høyskolemiljøet på Lillehammer. Instituttet driver anvendt, tverrfaglig og problemorientert forskning og utvikling.

Østlandsforskning er orientert mot en bred og sammensatt gruppe brukere. Den faglige virksomheten er konsentrert om to områder:

Regional- og næringsforskning
Offentlig forvaltning og tjenesteyting

Østlandsforsknings viktigste oppdragsgivere er departement, fylkeskommuner, kommuner, statlige etater, råd og utvalg, Norges forskningsråd, næringslivet og bransjeorganisasjoner.

Østlandsforskning har samarbeidsavtaler med Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Hedmark og Norsk institutt for naturforskning. Denne kunnskapsressursen utnyttes til beste for alle parter.

**EVALUERING AV PROSJEKTET
”SAMMEN OM DEN GODE SKOLE” I BUSKERUD**

UNDERVEISNOTAT

ØF-Notat nr. 04/2002

**Av
Vigdis Mathisen
i samarbeid med Reidun Norvoll, Østlandsforskning**

Tittel: Evaluering av prosjektet ”Sammen om den gode skole”
Forfattere: Vigdis Mathisen
ØF- notat nr.: 04/2002
ISBN nr.:
ISSN nr.: 0809-1617
Prosjektnummer: K 049 og K 069
Prosjektnavn: Evaluering av prosjektet ”Sammen om den gode skole”
Oppdragsgiver: Kommunenes Sentralforbund, Buskerud
Prosjektleder: Vigdis Mathisen
Referat: Dette underveisnotatet inneholder en beskrivelse av prosjektet ”Sammen om den gode skole” og de foreløpige resultatene fra den første fasen av evalueringen. Det beskriver bakgrunnen for prosjektet, sentrale og lokale målsettinger og målgrupper, igangsatte tiltak og planer om nye, organisering av prosjektene, samt vurderinger av de sentrale problemstillingene. De foreløpige resultatene viser at prosjektet til en viss grad har bidratt til å øke det skolepolitiske engasjementet, å øke kunnskapen om læreplanen og skolens utfordringer, samt å øke ansvaret for skolen blant politikere og i kommuneledelsen, men at prosjektet foran det siste driftsåret bør spisse målsettinger og tiltak mer direkte mot politikerne, slik at intensjonen med prosjektet kan innfris i enda større grad.

Sammendrag: Norsk
Emneord: kommunal skolepolitikk, evaluering

Key words:

Dato: Mars 2002

Antall sider: 37

Pris: Kr 70,-

Utgiver: Østlandsforskning
Serviceboks
N-2626 Lillehammer
Telefon 61 26 57 00
Telefax 61 25 41 65
e-mail: [oef@ostforsk.no](mailto: oef@ostforsk.no)
<http://www.ostforsk.no>

Dette eksemplar er fremstilt etter KOPINOR, Stenergate 1 0050 Oslo 1. Ytterligere eksemplarfremstilling uten avtale og i strid med åndsverkloven er straffbart og kan medføre erstatningsansvar.

Forord

Denne undersøkelsen er blitt til på initiativ av KS Buskerud gjennom rådmannsutvalget i samarbeid med Statens utdanningskontor i Buskerud, skolesjefutvalget i Buskerud og Buskerud lærerlag. Den første fasen som blir rapportert her i form av et underveisnotat, er finansiert av Kommunenes Sentralforbund, mens den siste fasen som pågår ut 2002, er finansiert av Utdannings - og forskningsdepartementet ved Læringscenteret.

Østlandsforskning står for gjennomføringen av undersøkelsen med undertegnede som prosjektleder. I tillegg har forsker Reidun Norvoll vært prosjektmedarbeider fram til sommeren 2001 og gitt vesentlige bidrag til dette underveisnotatet. Videre er forskningsleder Lene Nyhus knyttet til prosjektet og har bidratt med sine kommentarer til underveisnotatet. Det samme har professor Halvor Fauske som har vært bakleser for notatet. Undertegnede har hatt et nært samarbeid med prosjektlederen for det sentrale prosjektet, Unni Høsøien, som også har kommet med viktige innspill til notatet. En takk til alle for verdifulle bidrag og et godt samarbeid! Det samme gjelder styringsgruppen for prosjektet ! Sist, men ikke minst en hjertelig takk til alle informantene i de ni kommunene som har delt sine erfaringer og vurderinger av prosjektet med oss!

Dette underveisnotatet beskriver prosjektet og de foreløpige resultatene fram til høsten 2001. Det vil bli fulgt opp av en sluttrapport som vil presentere den videre prosessen og de endelige resultatene, og som vil bli publisert mot slutten av året. De som ønsker en rask oppsummering av hovedpunktene i rapporten, kan lese konklusjonene som står i kursiv i slutten av hvert kapittel, samt kapittel 8 som fungerer som et sammendrag av notatet.

Lillehammer, mars 2002

Lene Nyhus
Forskningsleder

Vigdis Mathisen
Prosjektleder

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
1.1	Kort presentasjon av evalueringen.....	7
1.2	Kort presentasjon av prosjektet.....	7
2	Bakgrunn og status for det skolepolitiske engasjementet.....	10
2.1	Bakgrunn for prosjektet.....	10
2.2	Status for det skolepolitiske engasjementet.....	10
2.3	Eksisterende skoleprosjekter.....	11
3	Hovedmålsettinger, deltemaer og målgrupper.....	13
3.1	Hovedmålsettinger.....	13
3.2	Deltemaer.....	13
3.3	Målgrupper.....	13
3.4	Forventninger til prosjektet.....	14
4	Organisering av prosjektet.....	15
4.1	Prosjektleders bakgrunn og arbeidsvilkår.....	15
4.2	Prosjektgruppas sammensetning og innsats.....	15
5	Gjennomførte tiltak og fremtidige planer.....	18
5.1	Gjennomførte tiltak.....	18
5.2	Fremtidige planer.....	18
6	Foreløpige resultater sett i forhold til hovedmålsettingene.....	20
6.1	Økt lokalpolitisk interesse.....	20
6.2	Økt handlingsrom.....	22
6.3	Økt kunnskap om skolen og nye arbeidsmetoder.....	23
6.4	Økt ansvar for skolen.....	25
7	Støtten fra sentral prosjektleder og sentral styringsgruppe.....	27
7.1	Tiltak fra det sentrale prosjektet.....	27
7.2	Informantenes vurderinger av det sentrale prosjektet.....	27
7.3	Styringsgruppas vurderinger av prosjektet.....	27
8	Oppsummering og anbefalinger.....	30
8.1	Bakgrunn og status for det skolepolitiske engasjementet.....	30
8.2	Hovedmålsettinger, deltema og målgrupper.....	31
8.3	Organisering av prosjektet.....	31
8.4	Gjennomførte tiltak og planer fremover.....	32
8.5	Foreløpige resultater sett i forhold til hovedmålsettingene.....	33
	Litteraturreferanser.....	35
	Vedlegg.....	36

1 Innledning

1.1 Kort presentasjon av evalueringen

Evalueringen tar utgangspunkt i hovedmålsettingene for prosjektet ”Sammen om den gode skole” og vurderer resultatene i forhold til disse (resultatevaluering). I tillegg ser vi nærmere på de prosessene som er satt i gang mellom de ulike aktørene, for å kunne si noe om nye arbeidsmåter og samarbeidsformer og for å forklare hvorfor resultatene er blitt slik de er (prosessevaluering) (Almås 1990, Baklien 1993). Evalueringsopplegget baserer seg i hovedsak på bruk av kvalitative tilnæringsmåter, slik som dokumentanalyser og intervjuer, samt i noen grad også av deltakende observasjon på møter og samlinger (Holter og Kalleberg 1996, Kvale 1997).

Den første fasen av evalueringen av prosjektet er avsluttet, og dette underveisnotatet oppsummerer våre vurderinger og anbefalinger så langt. I denne fasen har vi innhentet bred informasjon om prosjektet ved å gjennomføre telefonintervjuer med alle prosjektlederne, samt sentrale personer i prosjektgruppene, i hovedsak ordfører, rådmann, etatssjef, leder for hovedutvalg/komité, til sammen 42 personer i de ni kommuner. I tillegg har vi intervjuet den sentrale prosjektlederen og alle medlemmene i styringsgruppen, samtidig som vi har gjennomgått sentrale dokumenter både fra det sentrale og de lokale prosjektene. Intervjuene omfattet bakgrunnen for prosjektet, klargjøring av sentrale og lokale målsettinger og målgrupper, igangsatte tiltak og planer om nye tiltak, organiseringen av prosjektgruppen og forholdene rundt prosjektlederjobben, samt foreløpige resultater sett i forhold til hovedmålsettingene for prosjektet. Høsten 2001 gjorde vi en rundreise til alle de ni kommunene, hvor vi gav hver kommune spesifikke tilbakemeldinger og kom med forslag til justeringer. I januar 2002 hadde vi et møte med prosjektlederne hvor vi presenterte et konsentrat av de oppsummeringene og anbefalingene som vi omtaler i dette notatet. Den andre fasen av evalueringen finner sted i løpet av våren og høsten 2002, hvor vi vil gå mer inn på spesifikke problemstillinger i hver av kommunene. Sluttrapporten vil foreligge mot slutten av året.

1.2 Kort presentasjon av prosjektet

Utgangspunktet for prosjektet ” Sammen om den gode skole” i Buskerud var et ønske om å fremme det skolepolitiske engasjementet i kommunene særlig blant lokalpolitikere og kommuneledelsen (KS 1998, 1999, St. Meld.nr. 28, Ystmark 1996). Prosjektet ble initiert av KS Buskerud gjennom rådmannsutvalget i Buskerud i samarbeid med Statens utdanningskontor i Buskerud, skolesjefutvalget i Buskerud og Buskerud lærerlag. Det består av et sentralt prosjekt på fylkesnivå og lokale prosjekter i 9 kommuner i Buskerud. Prosjektledelsen er lagt til KS Buskerud som også har sekretariatsfunksjonen. Det er engasjert en sentral prosjektleder for prosjektet som bl.a. skal veilede kommunene i prosjektfasen, arrangere motivasjons- og erfaringskonferanser, sørge for del - og sluttrapportering til oppdragsgivere, samt utvikle og delta i spredningstiltak i prosjektperioden. Det er i tillegg opprettet en sentral styringsgruppe bestående av representanter fra rådmannsutvalget i Buskerud, skolesjefutvalget i Buskerud, Statens utdanningskontor i Buskerud, Norsk Lærerlag og KS Buskerud.

Før oppstart ble det sendt ut invitasjon til alle kommunene i Buskerud om å delta i prosjektet. Følgende 10 kommuner søkte om å delta : Drammen, Lier, Hole, Røyken, Hurum, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Nore & Uvdal, Nes og Hemsedal, men sistnevnte kommune valgte til slutt ikke å delta. De ni resterende kommunene representerer et mini- Norge med både en bykommune og flere landkommuner med varierende kommunestørrelse. De fleste av kommunene ligger i nedre Buskerud (i og omkring Drammen), mens to av kommunene ligger i øvre Buskerud (Nore og Uvdal og Nes kommuner).

Hovedmålsetningene for prosjektet, slik de fremkommer i prosjektskissa av september 2000 er følgende:

1. ”Den lokalpolitiske interessen for og oppmerksomheten mot skolen skal økes. Lokalpolitikere skal i større grad stimuleres til å utforske det handlingsrom som ny læreplan gir lokalt og dermed bidra til utforming av skolen på lokale premisser. Målet er at skolen skal bli et best mulig oppvekstpolitisk virkemiddel også sett fra et lokalsamfunn ståsted.
2. Kunnskap om læreplanen og skolens utfordringer i dagens samfunn må styrkes blant politikere og i kommuneledelsen.
3. Skolen skal i større grad oppfattes som et felles ansvar for hele kommuneledelsen og bevisstheten om hva en lokalt vil med skolen, skal økes. Det skal skapes rom for større opptatthet av og interesse for skole fra lokalsamfunnets side gjennom å utprøve arbeidsformer og medvirkningsstrategier. Det ønskes utprøvd ”verktøy” som kan øke eierskapet til skoleutvikling i kommuneadministrasjonen , blant lokalpolitikere og i lokalsamfunnet generelt”.

Med utgangspunkt i disse hovedmålsettingene ble kommunene bedt hente ideer til sine egne prosjekter innenfor følgende fire deltema: 1. Kvalitet i skolen, 2. En skole for alle, 3. Ledelse i skolen, 4. Samhandling skole og lokalsamfunn. Tabellen nedenfor gir en oversikt over hvordan kommunene fordeler seg på de fire deltemaene. Kommunene i parentes har startet ut under dette deltemaet, men har senere beveget seg over i deltemaet ”Samhandling skole og lokalsamfunn”, hvor de også er oppført i parentes.

Tabell 1. De ni deltakerkommunene fordelt på de fire deltemaene

Deltema	Kommuner	Antall kommuner
Kvalitet i skolen	Røyken kommune (Hole kommune) (Lier kommune)	1- (3) kommuner
En skole for alle	Nes kommune (Drammen kommune)	1-(2) kommune
Ledelse i skolen	Ingen	0 kommuner
Samhandling skole og lokalsamfunn	Øvre Eiker Nedre Eiker Hurum kommune Nore & Uvdal kommune (Lier kommune) (Drammen kommune) (Hole kommune)	4 - (6) kommuner

Tabellen viser at tre kommuner valgte ”kvalitet i skolen”, mens to av disse senere har utviklet seg mot deltemaet ”samhandling skole og lokalsamfunn”. To kommuner valgte ”en skole for alle”, men også her har Drammen kommune etter hvert beveget seg mot deltema 4, samtidig som Drammen også har elementer fra alle de andre deltemaene. Ingen kommuner valgte ”ledelse i skolen” som deltema, men noen av kommunene har elementer av dette deltemaet i sine prosjekter. Fire kommuner valgte ved oppstart deltemaet ”samhandling skole og lokalsamfunn”, mens altså ytterligere tre kommuner sluttet seg til underveis i prosjektet. På denne bakgrunn ser det ut til at dette har vært det mest aktuelle temaet for kommunene.

En viktig premiss som ble gitt fra det sentrale prosjektet, var at kommuneprosjektene skulle forankres i kommunens politiske og administrative ledelse (ordfører eller rådmann). Alle prosjektene skulle også organiseres med en egen styringsgruppe/prosjektgruppe. Dersom vi ser på kommunene under ett, har kommunene valgt en noe ulik organisering av prosjektet. To kommuner har etablert en styringsgruppe for prosjektet. Fem kommuner har valgt en bredt sammensatt prosjektgruppe, mens en kommune har valgt en ad hoc - gruppe med representanter fra kommunenes administrative og politiske ledelse, tillitsvalgte, foreldre og elevrepresentanter og rektor. Prosjektene skiller seg også noe fra hverandre ved at noen har trukket inn representanter fra foreldre, elever og skoler i prosjektgruppene. Alle prosjektene har egne prosjektledere eller delt lederskap med personer med stort sett skolefaglig bakgrunn. Alle prosjektene er forankret i kommunenes politiske og administrative ledelse i større eller mindre grad ved at ordfører og / eller rådmann er med i prosjekt/ styringsgruppen.

2 Bakgrunn og status for det skolepolitiske engasjementet

2.1 Bakgrunn for prosjektet

Informantene i kommunene var stort sett enige i rådmannsutvalgets vurdering av kommunenes manglende skolepolitiske engasjement, selv om noen av kommunene mente at de hadde et noe mer positivt forhold til skolen enn det som ble beskrevet i prosjektskissa. I flere kommuner ble det bl.a. påpekt at "skolen har hatt en positiv klang i vår kommune" og "kommunen har alltid ønsket å ta godt vare på skolen sin". Men flere vedgikk at kommunen har hatt et for fjernt forhold til skolens innhold. Tradisjonen tro har kommunene stort sett vært opptatte av bygningsmasse, rammetimetall og budsjett og i mindre grad av innholdet i skolen.

Bakgrunnen for å delta i prosjektet var et ønske om at kommunen både skulle få bedre innsyn i skolens hverdag og et sterkere kommunalt eierskap til skolen. Dette ble utdypet med uttalelser om behovet for "å løfte skolen opp til en mer overordnet diskusjon" og "å normalisere skolen som kommunal og oppvekstpolitisk virksomhet". Flere understreket at de ønsket en mer overordnet diskusjon knyttet til barn og unges oppvekstvilkår, samt å øke kommunens engasjement i forhold til innholdet i skolen. En annen begrunnelse var å stimulere skoleutvikling på enkelte områder som var av interesse for skolen og kommunen, for eksempel samarbeidet skole - hjem. I tillegg ønsket de en økt samhandling mellom skolen og lokalmiljøet, for å endre skolens tradisjonelle autonome stilling i kommunen. Noen kommuner ønsket også at prosjektet skulle bidra til økt samarbeid og utveksling av erfaringer på tvers av kommunene, særlig ble dette fremhevet av de mindre kommunene.

I alle kommunene var det bred politisk og administrativ enighet om å delta i prosjektet, og i flere av disse var det stor positivitet og velvilje for prosjektet. I noen kommuner var det litt prinsipiell drøfting innledningsvis om i hvilken grad kommunen skulle blande seg inn i skolens innhold. I andre kommuner var det litt skepsis å spore for prosjektet på skole/rektornivå, pga. et eventuelt merarbeid som det ville medføre. Initiativtakerne til prosjektet var stort sett rådmann i samarbeid med fagsjef. I noen få kommuner har politikerne spilt en rolle i initieringen av prosjektet. I flere av kommunene passet prosjektet godt inn med andre skoleprosjekter og med at barn og unges oppvekst allerede var satt i fokus.

Slik vi ser det, har kommunenes deltakelse i prosjektet vært knyttet til et genuint ønske om å øke det skolepolitiske engasjementet i kommunene. Samtidig har det i alle kommunene vært en bred enighet i den politiske og administrative ledelsen om å delta i prosjektet. Disse faktorene skulle tilsa at utgangspunktet for prosjektene i de enkelte kommunene har vært blant de beste.

2.2 Status for det skolepolitiske engasjementet

I flere, men ikke i alle kommunene, blir det påpekt at det har vært et tradisjonelt skille mellom skole og kommune. Kommunen har, ifølge informantene, gjort et godt arbeid i forhold til skolebygninger og økonomi, men har manglet kunnskap og kompetanse og vært for lite bevisste på kommunens muligheter for innflytelse i skolens innhold. Samtidig påpeker de at det i de fleste kommunene har vært og er en positiv holdning til skolen, men at det har vært for få skolepolitiske saker på sakskartet. En av rådmennene uttalte det slik "vi har ikke vært gode på å fremme politiske saker, selv om politikerne har ønsket det". Det var en uttalt utålmodighet i flere kommuner for å få i gang en mer grunnleggende diskusjon om skolen. De

fleste kommunene understøtter dermed oppfatningen av at skillet mellom kommune og skole er for stort, og at politikerne har et for fjernt forhold til skolen.

Graden av motsetning mellom kommune og skolesektor var noe forskjellig innenfor de ulike kommunene. Flere kommuner synes å ha et positivt klima mellom skole og kommune, mens andre slet mer med negative holdninger, både hos skolen/rektorer og kommunens politiske ledelse. Det har dermed vært et noe ulikt utgangspunkt for en dialog dem imellom i kommunene. I enkelte kommuner var det et lavt skolepolitisk engasjement, hvor skolen, ifølge en rådmann ”stort sett har fått lov til å rusle og stelle for seg selv”. Det har heller ikke vært tradisjon for at kommunene har stilt krav til rektorene om en politisering av skolesakene. I noen kommuner har for eksempel eldreomsorg vært mer i fokus den senere tid enn barn og unges oppvekst. For øvrig fremhever noen kommuner at forholdet til skolen har vært greit, og at det har vært få konflikter som har engasjert innbyggerne i kommunen.

Det skolepolitiske klima synes i noen grad å påvirkes av kommunens økonomi. I tillegg synes det skolepolitiske engasjementet å påvirkes av organiseringen av kommunens administrasjon, og i hvor stor grad administrasjonen og politikerne har frigjort ressurser til et aktivt engasjement i skolen. Dette vil vi utdype ytterligere i neste fase av evalueringen. Slike faktorer påvirker også utviklingen av prosjektet og resultatene må sees i forhold til dette. Små skritt kan derfor være store sett i forhold til utgangspunktet og rammevilkårene. Kommunene har også hatt ulike ambisjoner med prosjektet, og dette har preget satsingen i prosjektet.

2.3 Eksisterende skoleprosjekter

For de fleste kommunenes vedkommende har prosjektet passet godt inn med allerede eksisterende eller påbegynte prosjekter. Det synes som det før oppstarten av prosjektet har foreligget et aktivt ønske i flere kommuner om å fornye skolens innhold, særlig når det gjelder medvirkning og alternative arbeidsmetoder. I tillegg påpeker flere at det alltid har vært mye aktivitet og mange skoleprosjekter på gang i deres kommune. For noen har dette resultert i at de har benyttet eksisterende skoleprosjekter og integrert disse, slik at prosjektet ”Sammen om den gode skole” har tatt fått form av et paraplyprosjekt. I de kommunene som ikke hadde eksisterende prosjekter, påpekes det at seksårsreformen og den påfølgende skoleutbygningen allikevel har gjort politikerne mer oppmerksomme på skolen. Kommunene har, som vi har sett, valgt deltemaer som passer med den generelle interessen i kommunen og trender i tiden, slik som skolen - lokalsamfunnet, medvirkning, oppvekst og stedutvikling, IKT- satsing, elevaktiv skole, kvalitet i skolen og skolebasert vurdering. I flere av kommunene er det flytende overganger mellom allerede eksisterende prosjekter og prosjektet ”Sammen om den gode skole”. Vi kan allikevel spore en utvikling fra et tidlig fokus på skoleprosjektene til et senere fokus på ”sammen om - perspektivet” og etter hvert også til et fokus på ”den gode skolen”.

Noen kommuner sier at skolen er og blir et viktig område for kommunestyret i årene fremover. I flere kommuner var kimen til denne interessen allerede lagt, for eksempel i kommuneplanen. Prosjektet ”Sammen om den gode skole” kom dermed på et godt tidspunkt med hensyn til saker til politisk behandling. Mange fremhever at ”det passet godt inn i forhold til det som skjer i kommunen”, og at ”prosjektet har vært god drahjelp” bl.a. for å fremme mer prinsipielle saker for hovedutvalget. I en kommune kom prosjektet samtidig med diskusjonen rundt oppvekst og ble svært interessant i den forbindelse. Flere av informantene mener derfor at prosjektet kom ”svært betimelig”.

I følge vår vurdering preges prosjektene både av kommunens generelle interesse, trender i tiden og andre pågående skoleprosjekter. Dette har resultert i en god spiral, hvor prosjektene har fått drahjelp av hverandre, og hvor kommunen har fått noen knagger å knytte det skolepolitiske engasjementet på. Vårt spørsmål er om skoleprosjektene utnyttes godt nok som et middel for å øke det skolepolitiske engasjementet eller om de forblir skoleprosjekter? Bør skoleprosjektene avgrenses eller integreres bedre? Forskyver skoleprosjektene fokus fra hovedmålsettingene eller trenger kommunene skoleprosjektene for å ha noe å samhandle om? Hvordan kan kommunene i økende grad politisere de skoleprosjektene som drives? Dette blir noen av spørsmålene som de enkelte prosjektene bør besvare hver for seg før oppstarten av det tredje driftsåret.

3 Hovedmålsettinger, deltemaer og målgrupper

3.1 Hovedmålsettinger

Det var stort sett enighet blant informantene om at hovedmålsettingen i prosjektet er å øke det skolepolitiske engasjementet i kommunens politiske og administrative ledelse. I noen kommuner har man imidlertid lagt særlig vekt på "Sammen om- perspektivet", dvs. å få til et bredt engasjement rundt skolen med mange ulike aktører. Det er noe variasjon i forhold til hvor bevisstgjorte informantene er på prosjektets hovedmålsettinger, og de vektlegges også noe ulikt, avhengig av informantenes rolle og ståsted.

I vår foreløpige vurdering vil vi understreke enigheten blant informantene om at hovedmålsettingen er å øke det skolepolitiske engasjementet i kommunens politiske og administrative ledelse, og særlig blant politikerne. Mange er likevel svært opptatte av det som skjer på skolene og målsettingene der. Kommunene har i liten grad jobbet med å operasjonalisere hovedmålsettingene og gjøre dem om til sine egne lokale målsettinger. Det er derfor en tendens til at politikerne ofte er mindre i fokus enn man kunne forvente sett i forhold til hovedmålsettingene for prosjektet. Dette kan ha sammenheng med den store spennvidden i prosjektet og spriket mellom hovedmålsettingene og deltemaene som vi skal se nærmere på i neste avsnitt.

3.2 Deltemaer

Valg av deltema og lokale målsettinger følger de temaene som kommunen eller sentrale premissleverandører er opptatte av, og flere kommuner har knyttet sine deltemaer til allerede eksisterende prosjekter i kommunen. Som vi har sett tidligere, har Hurum, Øvre Eiker, Nedre Eiker og Nore og Uvdal primært knyttet seg til deltemaet "samhandling skole – lokalsamfunn", mens Hole og Lier kommune har valgt både kvalitet og samhandling som deltema, men med mest fokus på kvalitet. Røyken kommune har primært valgt kvalitet, mens Nes kommune har valgt "en skole for alle". Drammen kommune derimot spenner over flere deltemaer.

Deltemaene er, med andre ord, knyttet opp mot generelle trender i tiden og spesielle utviklingstendenser i skolen. Dette har vært viktig både for å aktualisere prosjektet og å ha relevante temaer for å fremme dialog og politisk engasjement. Det har trolig bidratt til at flere av kommunene sier at de har opplevd prosjektet som "svært betimelig". Dette er i også i tråd med en tidligere undersøkelse, hvor over 80 prosent av kommunene sier de har behov for bistand til kvalitetsutviklingsarbeid i skolen (Lier Madsen 2000). Et for stort fokus på deltemaene utgjør samtidig en fare for at vekten legges på skoleutviklingsarbeidet, og at oppmerksomheten mot det politiske og administrative nivået forsvinner. Det er derfor nødvendig å justere fokuset for det tredje prosjektåret i forhold til dette.

3.3 Målgrupper

Målgruppene i prosjektene inkluderer den politiske og administrative ledelsen og det øvrige politiske miljøet, samt et vidt spektrum av andre målgrupper som for eksempel tillitsvalgte, rektorer, foreldre, elever og lokalbefolkningen. Dette gjenspeiler spriket mellom

hovedmålsettinger og lokale målsettinger som vi har påpekt tidligere. Siden flere av kommunene er opptatte av ”sammen- om perspektivet”, resulterer dette i problemer med en avgrensning av målgruppene. Vår vurdering går ut på at prosjektene foran det tredje året bør drøfte hvordan de bedre kan håndtere denne spennvidden i målsettinger og målgrupper.

3.4 Forventninger til prosjektet

I løpet av intervjuene snakket vi også om informantenes forventninger til prosjektet. Noen av informantene hadde i utgangspunktet små forventninger til prosjektet, men har blitt mer positive etter hvert. I andre kommuner har man først og fremst vært opptatte av gjennomføringen av tiltaksplanen som mål for prosjektet. Dette gjør at man kanskje også er mer fornøyd med resultatene, selv som målsettingene kan bli noe mindre ambisiøse enn for andre kommuner. Andre kommuner forventer mye av prosjektet og blir dermed mindre fornøyde, selv om de med en annen målestokk har oppnådd mye.

Prosjektlederne har også ulike forventninger til prosjektet. Noen er svært ambisiøse, mens andre er mer avgrenset i sine forventninger og forklarer det med dårlig tid eller knytter det til en vanskelig prosjektprosess. For øvrig fremheves tidsfaktoren som en sentral side ved forventningene. Flere politikere understreker at det vil ta tid å oppnå endringer på dette området, og at prosjektet bare er begynnelsen på en lengre prosess. På den andre siden er det også politikere som synes at dette har vært en noe lengre og tyngre prosess enn de hadde trodd.

I vår foreløpige vurdering av prosjektet har vi notert oss visse forskjeller i ambisjonsnivået for prosjektene, og at dette kan påvirke prosjektets omfang og fremdrift, og den plass prosjektet får i kommunen. Det synes som om det er noen flere spenninger, der hvor andre aktører, for eksempel den politiske og administrative ledelsen, forventer mer av prosjektet enn prosjektlederne selv.

4 Organisering av prosjektet

4.1 Prosjektleders bakgrunn og arbeidsvilkår

Prosjektlederne har en relativt bred og variert bakgrunn som blant annet omfatter skolefaglig ansvarlig, undervisningsinspektør, utviklingsansvarlig, etatssjef med undervisningsleder som sekretær og varaordfører. De fleste, men ikke alle, har skolefaglig bakgrunn, og mange har jobben inkludert i sin vanlige stilling. Å ha skolefaglig bakgrunn fremheves som positivt og i noen tilfelle som nødvendig, fordi det gir legitimitet inn i skolene, samt konkret kunnskap om skolen. På den andre siden kan det også påvirke valg av fokus i prosjektet, ved at prosjektlederne med skolebakgrunn lettere kan komme til å fokusere på skolenivået snarere enn på politikernivået. I et par av kommunene har man to reelle prosjektledere, dvs. prosjektleder og sekretær for prosjektleder, hvor sekretæren i noen tilfelle har vært den utøvende medarbeider, og den som har deltatt på møter og samlinger i prosjektet. I begge tilfeller sier de involverte at samarbeidet dem imellom har fungert bra.

Noen av prosjektlederne oppgir at de føler seg mer eller mindre presset på tid, mens andre ikke ser på dette som noe stort problem. Dette påvirker deres ønske om et tredje driftsår ved at de stiller som betingelse at prosjektet må gis bedre arbeidsvilkår. I noen kommuner har prosjektet hatt et skifte av prosjektledere i løpet av prosjektperioden. Dette har fungert noe forskjellig. Hos noen kan det ha forstyrret fremdriften, mens det hos andre har fungert bra, for eksempel ved at den tidligere prosjektlederen har fortsatt i prosjektgruppa og således sørget for en viss overlapping. For øvrig kom det frem i intervjuene et noe ulikt syn på det å ha prosjektleder integrert i vanlig jobb. På den ene siden kan dette være bra, fordi det sikrer fleksibilitet og kontinuitet etter prosjekttiden, men det kan også skape uryddige arbeidsvilkår og ekstra arbeidsbelastning. Å ha en egen prosjektleder kan sikre større fremdrift og flere resultater, men da ville det sannsynligvis ikke vært økonomiske midler til å gå i gang med et slikt prosjekt.

For oss ser det ut til at valget av en prosjektleder tilknyttet administrasjonen i kommunen synes å ha vært vellykket, både for å sikre nok innflytelse og tilstrekkelig fremdrift i prosjektet. Men opplevelsen av å ha nok tid og ressurser som prosjektleder varierer og henger sammen med de generelle arbeidsvilkårene. Det synes å ha vært et noe uklart mandat og noe uklare rammer rundt prosjektlederjobben, fordi den hos de fleste inngår i den vanlige jobben. I kommuner med to prosjektledere er det særlig viktig å følge opp sekretærene, fordi prosjektets fremdrift i stor grad er avhengig av deres arbeidsvilkår. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om det delte prosjektlederansvaret fører til uklare ansvarsforhold og eierforhold til prosjekt. Vi har derfor anbefalt at arbeidsforholdene for prosjektlederne avklares nærmere før starten på det tredje driftsåret.

4.2 Prosjektgruppas sammensetning og innsats

Prosjektgruppene har stort sett vært bredt sammensatt med deltakelse av for eksempel ordførere, rådmann, seksjons/etatsleder, leder i hovedutvalget, andre politikere, representanter fra Lærerlaget og foreldrerepresentanter. Noen kommuner har i tillegg hatt andre kategorier av deltakere, slik som skoleledere og personer fra andre sektorer enn skolesektoren. Noen få kommuner har valgt å ha med elever. Alle kommunene har vel og merke ikke hatt med alle disse kategoriene, men prosjektgruppene har stort sett vært bredt sammensatt og inkludert sentrale personer fra den politiske og administrative ledelsen i kommunen i tråd med det som

var intensjonen i prosjektet. Noen prosjektgrupper har imidlertid manglet enkelte sentrale personer, slik som ordfører, etatsleder eller rådmann. Andre kommuner har i tillegg til prosjektgruppen også hatt en referansegruppe og en styringsgruppe. Sistnevnte har ofte vært lagt til hovedutvalget og formannskapet.

Det er variasjoner med hensyn til hvor stor prosjektgruppen har vært i de forskjellige kommunene. I noen kommuner har prosjektgruppa vært relativt stor, mens den i andre kommuner har vært mindre. Det er fordeler og ulemper ved begge deler, idet man i en for liten gruppe kan miste dialogfunksjonen, mens en for stor gruppe kan være til hinder for en effektiv arbeidsform. I noen prosjektgrupper har det vært et problem å få samlet alle deltakerne, både fordi det har vært mange aktører, men også fordi deltakerne har prioritert andre ting. Dette har kan ha forstyrret fremdriften i prosjektet. I andre kommuner rapporteres det om et visst frafall på møtene etter hvert som tiltaksplanen er gjennomført, noe som viser viktigheten av hele tida å holde prosjektet varmt.

Den politiske og administrative ledelsen i kommunene har i varierende grad vært engasjerte og aktive i prosjektgruppene. I de fleste kommunene har sentrale personer i kommuneledelsen vært aktive i prosjektet og dermed gode støttespillere for prosjektleder. I andre kommuner har prosjektleder opplevd liten støtte fra den administrative og politiske ledelsen. Noen prosjektgrupper har deltakere som representerer rådmann eller ordfører og synes dette fungerer greit. Andre prosjektgrupper savner deltakelse fra sentrale personer som sektorleder og rådmann og føler at prosjektet dermed mister noe tyngde. Synspunktene på dette varierer imidlertid innen de forskjellige prosjektgruppene. Det er også noe forskjell på hvor oppdaterte rådmennene, som ikke sitter i gruppa, er, og dermed råder det noe usikkerhet med hensyn til deres eierforhold til prosjektet. Alle prosjektgruppene som har den politiske og administrative ledelsen som medspillere, fremhever at dette har vært viktig for prosjektet.

De fleste er godt fornøyde med innsatsen i prosjektgruppa og har opplevd den som en god dialogarena som de har hatt stort utbytte av. En leder i hovedutvalget i en kommune sier: "Prosjektgruppa har vært det beste ved hele prosjektet. Her har vi fått en møteplass der folk med ulik bakgrunn kan komme sammen og ha synspunkter på skole". En etatssjef i en annen kommune sier: "Jeg vil si at den diskusjonen som har gått i prosjektgruppa, har vært veldig all right. Nå har vi fått samlet både foreldre, tillitsvalgte og politisk nivå og administrasjonen. Det har vært veldig all right. Vi har svært god erfaring med prosjektgruppa, og måten den har fungert på". Flere informanter understreker at diskusjonen i prosjektgruppa har vært veldig god med flere forskjellige aktører involvert. Kunnskapsmessig har det også vært positivt å lære av de andre, samtidig som deltakerne har sett betydningen av å informere om hva som foregår i dagens skole. Prosjektgruppa synes med andre ord å ha bidratt til en viktig kompetanseoppbygging for flere av aktørene.

I utgangspunktet har det imidlertid ikke vært sett på som et mål at prosjektgruppa skulle være en stor dialogarena, men mer en arbeidsgruppe for å få gjennomført tiltakene. Selv om prosjektgruppa har vært nyttig også i denne forbindelse, er det tydelig at dialogfunksjonen har trådt frem som viktig. Selv om noen innledningsvis var skeptiske til at politikerne skulle inn på skolens arena, medgir de at jo mer informasjon politikerne har fått, jo større forståelse har de vist for skolen og dens spesifikke behov. De fleste av informantene synes at prosjektgruppas sammensetning har vært god, og at den har fått betydning for prosjektets resultater. Flere kommuner sier det ikke har vært spesielle problemer underveis, med at det har tatt tid å finne en måte å kommunisere på pga. ulike ståsted.

I vår foreløpige vurdering av prosjektet vil vi trekke fram at prosjektgruppene har hatt en bred sammensetning med deltakere både fra den politiske og administrative ledelsen og av andre viktige skoleaktører. Videre har prosjektene stort sett hatt en ganske stor grad av engasjement og innsats i gruppene. Sist, men ikke minst har prosjektgruppene fungert som gode dialogarenaer for ulike aktører, og derigjennom ført til økt bevissthet og økt kompetanse blant deltakerene. Dette er en ikke-intendert effekt av prosjektgruppene som man bør diskutere hvordan man kan forankre i det framtidige arbeidet i kommunen. Strategien med å etablere høyt forankrede prosjektgrupper synes i hovedsak å være vellykket for de fleste kommunenes vedkommende. Andre spørsmål som det bør arbeides mer med det tredje året, er informasjonsflyten fra prosjektgruppa og ut til andre grupper i kommunen. Det bør også diskuteres hvilken betydning det har at enkelte sentrale personer ikke deltar i prosjektgruppene. Vi anbefaler derfor at sammensetningen av prosjektgruppene drøftes og eventuelt endres foran det tredje driftsåret i forhold til de erfaringer som er gjort i hver enkelt kommune.

5 Gjennomførte tiltak og fremtidige planer

5.1 Gjennomførte tiltak

Det har vært gjennomført mange ulike tiltak i de enkelte kommunene i det gjeldende tidsrommet. Dette er først og fremst tiltak som har vært knyttet til deltemaene, men også direkte til hovedtemaet. Vi har prøvd å sortere tiltakene etter hvilke målgrupper de er rettet mot. Blant de tiltakene som er rettet mot skolen, kan vi nevne en revitalisering av samarbeidsutvalget (SU) og kommunalt foreldreutvalg (KFU) med et særlig fokus på foreldresamarbeid og politikerdeltakelse. Andre tiltak som er rettet mot skolene er elevorienterte tiltak som går på ute- og innemiljøet, kartlegginger av skolemiljø, utarbeiding av kvalitetskriterier, samt tiltak rettet mot økt elevmedvirkning ved for eksempel å øke elevrådenes aktiviteter og fremme saker i barn og unges kommunestyre. En av kommunene har egne prosjekter på alle ungdomsskolene med temaer som elevmedvirkning, fysisk aktivitet, organisering av skolehverdagen, utvidet skole/hjemsamarbeid og tilpasset læring. Av tiltak rettet mot hjemmene kan vi nevne informasjon til foreldre, slik som egen foreldreinformasjon eller egne spalter i kommunens informasjonsavis, etablering av KFU, spørreundersøkelser rettet mot foreldre med utarbeiding av et skolevurderingsskjema, temamøter for foreldre og lignende. Vi finner også tiltak rettet mot lokalbefolkningen, slik som åpne møter om skolerelaterte temaer, generell skoleinformasjon og lignende. Av tiltak rettet mot kommuneledelsen og andre i kommunen finner vi utvalgsmøter som er flyttet ut til skolene, egne møter i kommunestyret og andre fora om prosjektet, samt andre temaer initiert av prosjektet, slik som for eksempel elevaktiv skole. I tillegg har det, som tidligere nevnt, vært møter i prosjektgruppen med deltakelse av sentrale personer i kommunene, samtidig som alle kommunene har deltatt på konferanser og temadager i regi av prosjektet sentralt.

Etter vår vurdering har det vært gjennomført mange gode tiltak innenfor en snever økonomisk ramme og et relativt kort tidsrom. Flere av tiltakene var imidlertid allerede på gang eller planlagte ved starten av prosjektet. De omfatter både store og mindre prosjekter rettet mot mange ulike aktører. Kommunene strever imidlertid med å finne en balanse mellom hovedprosjektet og skoleprosjektene. De har i mindre grad lyktes med å trekke trådene fra hovedmålsettingene til de konkrete tiltakene. Et viktig spørsmål blir derfor om prosjektene har klart å bruke tiltakene godt nok for å fremme hovedmålsettingen. Lever skoleprosjektene sitt eget liv eller brukes de bevisst for å oppnå hovedmålsettingen? Ulike kommuner står overfor ulike utfordringer foran det tredje året, både mht. en politisering av prosjektene, men også for å få med skolene der disse ikke allerede er tilstrekkelig engasjert. En hovedoppgave blir å avgrense og spisse målsettingene mer i tråd med hovedhensikten med det sentrale prosjektet.

5.2 Fremtidige planer

Når det gjelder planene fremover, kan vi ut fra de tilbakemeldingene vi har fått, sortere tiltaksplanene i tre grupper. Noen av kommunene vil fortsette med skoleprosjektene og andre tiltak som de har påbegynt og bare i mindre grad skape nye aktiviteter. Andre kommuner understreker behovet for en politisering av skoleprosjektene og skolesakene. De planlegger for eksempel egen temadag om skolen for kommunestyret, skolebesøk for politikerne, invitasjoner til politikerne til å hospitere på skolene en dag, samt å politisere skolesakene mer for kommunestyret. Den tredje gruppen består av et par kommuner som har fullført tiltaksplanen sin, og som er usikre på hvilke nye tiltak de skal sette i gang for å holde prosjektet varmt. Samtidig var det på intervjuutidspunktet en del debatt i kommunene om de

skulle delta i det tredje driftsåret. De fleste ønsket å bli med videre, noen få var usikre, mens en kommune allerede hadde tatt bestemmelsen om ikke å delta blant annet pga. misnøye med prosjektet i ledelsen. I noen prosjekter var det prosjektleder som var usikker på hvorvidt de skulle gå videre det tredje året, mens det i andre prosjekter var det politiske og administrative nivået som var usikre med hensyn til den videre deltakelsen. Årsakene til usikkerheten var for en stor del knyttet til omorganiseringer i kommunene og for mye merarbeid for prosjektleder, men også til tvil om det var mer å hente ved å fortsette i prosjektet.

Vi kan med andre ord oppsummere de fremtidige planene med å trekke frem følgende tre faktorer. På den ene siden har vi de kommunene som har hatt vellykkete skoleprosjekter, og som ønsker å benytte det tredje året til å jobbe mer med kommunenivået. På den andre siden har vi de kommunene som ønsker å gjøre en større innsats i skolene. I tillegg har vi de kommunene som er gått tomme for nye ideer, og som er usikre på veien videre. Felles for alle er at de trenger nye tiltak rettet spesielt mot kommunenivå, samt en større politisering av skoleprosjekter og skolesaker. Mye tyder på at den sentrale prosjektlederen bør bistå de kommunene som ikke ser hvilke tiltak de kan komme i gang med, også med tanke på å tiltak som kan videreføres etter prosjektperioden.

6 Foreløpige resultater sett i forhold til hovedmålsettingene

I tråd med evalueringsopplegget spurte vi informantene om hvilke foreløpige resultater de mente prosjektene hadde oppnådd sett i forhold til hovedmålsettingene (resultatevaluering). Vi har spesielt sett på hvorvidt prosjektene har økt den lokalpolitiske interessen og oppmerksomheten mot skolen, om kunnskapen om læreplanen og skolens utfordringer i dagens samfunn er styrket blant politikere og i kommuneledelsen, om skolen i større grad blir oppfattet som et fellesansvar for hele kommuneledelsen, og om bevisstheten om hva en lokalt vil med skolen er økt (se for øvrig kap 1.2).

6.1 Økt lokalpolitisk interesse

En av hovedmålsettingene, slik den kommer frem i den sentrale prosjektskissa, er at ”den lokalpolitiske interessen for og oppmerksomheten mot skolen skal økes.” Vi spurte bl.a. om prosjektet hadde bidratt til flere saker og debatter om skolen i kommunestyret. Mange av informantene var imidlertid usikre på om prosjektet hadde resultert i flere saker til kommunestyret, men de påpekte at diskusjonen rundt skole i hovedutvalget og kommunestyret hadde blitt noe mer innholdsrike og prinsipielle. Flere understreker at skolen allerede er et prioritert område for kommunestyret, og at det er usikkert i hvilken grad prosjektet har bidratt til dette eller om det gjenspeiler en ny trend i kommunene med økt fokus på barn og oppvekst. Få tror at prosjektet alene kan bidra til å øke kommunens engasjement, men mener at det kan være med på å påvirke utviklingstrender i kommunen for øvrig. Mange fremhever at det ”passet godt inn” med det som skjer ellers i kommunene, og at det ”har vært god drahjelp” for å fremme mer prinsipielle saker om organisering og innhold i skolen. Prosjektet har bidratt til at det er blitt greit å diskutere skole og har samtidig skapt grobunn for å forsøke ut nye tiltak i skolen. Noe av dette ville skjedd uansett, men prosjektet har bidratt til å forsterke denne utvikling. Prosjektet synes med andre ord å ha hatt en viss legitimerings- og stimulerings-effekt.

Noen kommuner forteller om flere prinsipielle debatter om skole i kommunestyret, som ikke bare skyldes prosjektet, men som kan utnyttes bedre ved å bruke prosjektet. I en kommune har man for eksempel lagt til rette for en prinsipiell diskusjon i forbindelse med handlingsprogrammet, i en annen kommune i forbindelse med kommuneplanarbeidet og i en tredje vedrørende kommunestyrets årsrapport. Det fremheves også at diskusjonen rundt skolesakene er blitt noe annerledes og mer preget av dybde og kunnskap. Et eksempel på dette er en oppvekstsjef som sier: ”Informasjonen til kommunestyret skapte et visst engasjement og likeledes en diskusjon som man hadde rundt det å lage en handlingsplan for skolene. Det ble en veldig god diskusjon. Det kan skyldes at politikerne sitter i SU, men det kan også skyldes prosjektet. De hadde et veldig engasjement og bra bakgrunnstoff fra skolene, så jeg tror vel effekten kom derfra.”

Den økte debatten kan også skyldes at omorganiseringen i noen kommuner har hatt positive konsekvenser ved å frigjøre mer tid for hovedutvalget og kommunestyret. Bygningssaker er for eksempel overført til teknisk etat, og skolen har blitt en del av oppvekstdebatten i kommunen. Det har også vært omorganiseringer av rådmannens ledergruppe som har bidratt til å knytte skolen nærmere kommunens ledelse. I andre kommuner synes omorganiseringen å ha ført til mer negative konsekvenser, idet sammenslåinger har skapt så store sektorer at det blir mindre tid til skoledebatt i hovedutvalgene / sektorstyrene, fordi andre temaer konkurrerer om oppmerksomheten. I noen kommuner er det meste av diskusjonen lagt til hovedutvalget,

og skolen kan da tape i forhold til de overordnede sakene i kommunestyret. På den siden får hovedutvalget en desto viktigere oppgave med å fremme saker til kommunestyret. Dette er temaer vi vil utdype ytterligere i andre fase av evalueringen.

Hos noen av politikerne har prosjektet, ifølge dem selv, også ført til et endret syn på skolen. Flere påpeker at de selv eller andre politikere har begynt å se mulighetene for å komme på bane, når det gjelder skole, og at prosjektet kan sies å ha vært et reelt incitament for politikerne i så henseende. En leder av et hovedutvalg sier at han hadde få forventinger til prosjektet, men er nå veldig positiv, bl.a. fordi prosjektet har skapt et forum der personer som er interessert i skolen, kan komme sammen og diskutere skolesaker med hverandre. En annen hovedutvalgsleder sier at særlig de sentrale samlingene har bidratt til å øke hans interesse og motivasjon for å jobbe med skolepolitikk, og han tror det samme gjelder flere av de andre politikerne i kommunen. En annen kommentar som går igjen, er at selv om politikerne også var opptatte av skole tidligere, manglet de innfallsvinkler til aktiv handling. Vi kan med andre ord si at prosjektet så langt har hatt en viss effekt særlig i kommunens politiske ledelse på det holdningsmessige planet, mens at det gjenstår å se hva som skjer på det handlingsmessige planet.

I hvilken grad har det økte engasjementet nedfelt seg i dokumenter og konkrete saker? En foreløpig dokumentanalyse viser at tenkningen i prosjektet begynner å gjenspeile seg i handlingsprogrammene og kommuneplanen til noen av kommunene. Samtidig er det vanskelig å si hva som skyldes prosjektet, og hva som skyldes den generelle utviklingen, men de har trolig forsterket hverandre. Allikevel påpeker flere av informantene at de hadde ønsket mer konkrete resultater av prosjektet oppover i systemet, både i kommunestyret og i hovedutvalget. Selv om kommunen har en positiv holdning til skole, gjenstår det å få disse holdningene konkretisert og satt ut i handling. Det blir derfor desto viktigere å utforske hvilke muligheter som finnes i hovedutvalget og kommunestyret, for å få fram resultater på dette området i løpet av det tredje driftsåret.

Som en oppfølging til dette, ble informantene spurt om hvilke nye tiltak de planla for å øke det skolepolitiske engasjementet. Noen tiltak som ble nevnt var bedre saksarbeid i administrasjonen, og at administrasjonen politiserer skolesakene bedre for kommunestyret, samt at rektorene også blir flinkere til å fremme saker for kommunestyret. Videre ønsket de tiltak som kunne øke kunnskapen hos politikerne om skolens hverdag, utfordringer og arbeidsmåter i tillegg til læreplanen ved bl.a. å arrangere årlige temadager for kommunestyret om skolepolitiske spørsmål, å flytte hovedutvalgsmøter ut på skolene, samt å få politikerne til å hospitere i skolen. Det ble lagt vekt på at skolene må åpnes mer, slik at politikerne slipper inn og blir kjent med skolens hverdag, samtidig som rektorene og lærerne blir kjent med politikernes hverdag. Videre så de det som viktig å finne saker, som kan skape politisk engasjement og debatt, for eksempel forslaget om en selvstyrt skole.

I følge vår vurdering har prosjektet så langt bidratt til å øke det skolepolitiske engasjementet i noen kommuner, selv om det er vanskelig å måle konkrete effekter av prosjektet opp mot de mer generelle utviklingstrender i samfunnet for øvrig. Det synes i hvert fall å ha understøttet disse på en god måte. Dette merkes både ved at politikere har endret sin oppfatning av skolen, men også gjennom økt oppmerksomhet på skolen og flere prinsipielle diskusjoner om skolens innhold. Flere av informantene forteller at de har fått et mer positivt forhold til skolen som følge av prosjektet, særlig gjennom samarbeidet og dialogen i prosjektgruppa som har vært et viktig tiltak i seg selv. Vi kan se en tendens i noen kommuner til at skolens innhold i større grad settes på sakskartet, for eksempel gjennom handlingsprogrammer og kommuneplaner.

Igjen er det vanskelig å si noe entydig om hva som skyldes prosjektet, og hva som skyldes andre utenforliggende faktorer. Flere påpeker at de selv eller andre politikere har begynt å se mulighetene for å komme på banen mht. skole som et resultat av prosjektet. Slik sett synes prosjektet å ha vært et reelt incitament. Men fortsatt fremhever flere at prosjektet så langt har gitt for få konkrete resultater både i hovedutvalg og kommunestyret, og at dette blir utfordringen for det tredje driftsåret. Dette vil også være i fokus i andre fase av evalueringen.

6.2 Økt handlingsrom

I forbindelse med den første hovedmålsettingen står det også at ” lokalpolitikere skal i større grad stimuleres til å utforske det handlingsrom som ny læreplan gir lokalt og derved bidra til utforming av skolen på lokale premisser.” Dette var også en problemstilling som vi diskuterte med informantene.

Det har både i tidligere forskning (Nyhus 1996, Askheim m.fl.1992) og i dette prosjektet vært hevdet at kommunens handlingsrom har vært begrenset pga. statlige føringer. På spørsmål om dette stemmer, svarer flere av informantene at kommunens handlingsrom er stort, og mange har funnet ut at det er større enn de tidligere trodde. Flere sier at den statlige styringen er mer fleksibel enn tidligere antatt. "Handlingsrommet er stort" sier noen og understreker at det ikke er vanskelig å få godkjenning, dersom kommunene ønsker avvik fra læreplan pga. lokal tilpasning. "Staten gir frihet" sier andre og understreker at Læringscenteret og departementet er svært åpne for å utforme skolen på lokale premisser, og at mulighetene for å styre og handle således er store. Kommunens ledelse har dermed et betydelig rom for økt ansvar. Den gjenstår bare å ta ansvaret ved måten man arbeider på, og måten man setter fokus på skole på. Diskusjonen om handlingsrommet har forstummet noe i løpet av prosjektet. Dette kan ha sammenheng med at kommunene etter hvert har innsett at de har et stort handlingsrom.

På den andre siden fremheves det av noen av informantene at de fortsatt føler at staten begrenser handlingsrommet for mye. Opplevelsen av kommunens handlingsrom oppleves med andre ord noe forskjellig i kommunene og blant aktørene i kommunene. De viser til at staten oppleves som sendrektig, i og med at det tar lang tid å få svar på for eksempel prosjektsøknader. Samtidig oppleves skoleverket fortsatt som for rigid, særlig av rådmenn. Både rådmenn og politikere fremhever at kommunen må ha hele ansvaret for skolen, og det er flere som er kritiske til måten de lokale forhandlingene foregår på, som oppleves både som en detaljstyring og overstyring fra KUF. I flere kommuner er det et ønske om fullt arbeidsgiveransvaret. Dersom kommunen skal kunne øke engasjementet, må de ha fullt ansvar for skolen. Dette gjenspeiles i uttalelser om at kommunene har nok fagkompetanse til å vurdere og ta avgjørelser om skolens innhold. Statens innblanding oppleves med andre ord som unødvendig og overstyrende. Noen informanter fremhever at man fortsatt må fokusere på forholdet mellom den statlige styringen og det lokale handlingsrommet, samt at sistnevnte fortsatt i større grad må erkjennes og oppdages av politikerne.

Spørsmålet om kommunenes handlingsrom handler ikke bare om de statlige rammene, men også om at kommunene må gå igjennom prosesser, hvor de blir bevisste sin egen rolle og mer opptatte av skolens innhold og muligheter. Kommunens manglende engasjement skyldes også mangel på kunnskap om hvordan kommunen kan legge til rette for skolen som et oppvekstpolitisk redskap. Det fremheves at kommunen strever med å finne måter å politisere skolen på, og at det også er nødvendig å endre administrasjonen i kommunen for å øke det skolepolitiske engasjementet mer. Kommunene synes videre å lete etter en overordnet

tenkning som kan være egnet til å øke det skolepolitiske engasjementet. Dette blir ofte knyttet til overordnede perspektiver om skolen som oppvekstpolitisk virkemiddel, om demokratisering og lokaldemokrati, om by/stedsutvikling og utformingen av lokalsamfunnet. Disse perspektivene er interessante, fordi de gjenspeiler gamle debatter om skolen som kunnskapsformidler versus en mer utvidet forståelse av læring i et oppvekstperspektiv.

Vår vurdering er at de fleste kommunene opplever at de har et relativt stort ansvar for skolen, samtidig som mange ønsker et økt ansvar inkludert fullt arbeidsgiveransvar. Til tross for at flere påpeker de statlige begrensningene for kommunens handlingsrom, er det også mange som opplever dette handlingsrommet stort. Disse oppfatningene stemmer overens med tidligere undersøkelser om at mange kommuner opplever handlingsrommet, men at de har problemer med å handle i overensstemmelse med det. Samtidig som kommunene har kommet noe ulikt ut i prosessen rundt sin bevissthetgjøring av handlingsrommet i skolen, synes det som om flere av kommunene har gått et skritt lengre enn tidligere ved at de er i ferd med å prøve ut en ny rolle og nye medvirkningsmuligheter. Et økt skolepolitisk engasjement for kommunen knyttes også opp mot en organisering av den politiske ledelsen som er egnet til å favne en skoledebatt, saksforberedelser som er egnet for politisering, og en endring av skolens samarbeid med kommunen, dvs. hvordan skolen ved sine rektorer klarer å politisere sitt innhold. Dette er temaer som de lokale prosjektene bør arbeide mer med i løpet av det tredje driftsåret, og som vi vil forfølge i siste fase av evalueringen.

6.3 Økt kunnskap om skolen og nye arbeidsmetoder

En annen av hovedmålsettingene, slik den fremgår i prosjektskissa av september 1999, er at ”kunnskap om læreplanen og skolens utfordringer i dagens samfunn må styrkes blant politikerne og i kommuneledelsen”. Vi prøvde derfor å finne ut om prosjektet så langt har bidratt til økt kunnskap på disse områdene.

Mange av prosjektlederne og personer blant det administrative personalet har skolefaglig bakgrunn og kjenner derfor læreplanen godt. Noen av politikerne i hovedutvalget kjenner den også, men mange vedgikk at de ikke kjente læreplanen godt nok, både administratorer og politikere. Noen sa at kunnskapen om læreplanen var styrket i kommunens administrative og politiske ledelse ved at de har deltatt i de sentrale samlingene. Andre sa et klart nei til at de hadde fått større kjennskap til læreplanen, mens atter andre var usikre på det. Imidlertid viste både prosjektlederne og administrasjonen til at kunnskap om skolen handler om langt mer enn bare kunnskap om læreplanen. Det omfatter vel så mye kunnskap om utfordringene i dagens skole og kjennskap til dagens barne- og ungdomskultur. Denne kunnskapen så de på som vel så viktig som det som stod i læreplanen. Samtidig vedgikk flere prosjektlederne at det å bidra til økt kunnskap om læreplanen og skolens utfordringer ikke hadde vært spesielt fokusert på i prosjektet så langt.

Det råder med andre ord en viss usikkerhet mht. målsettingen i hovedprosjektet, når det gjelder kunnskap om læreplan og utfordringer i dagens skole, og i hvilken grad dette har vært fokusert ute i kommunene som en eget tiltak. Noen sier eksplisitt at de har fått økt kunnskap om læreplanen og skolens utfordringer. Andre er mer tvilende eller benekter det. Samtidig er det et problem at politikerne tradisjonelt har hatt en nokså grunn kunnskap om skolens innhold og daglige liv. I hvilken grad har de hatt forutsetninger for å kunne overskue konsekvensene av sine politiske vedtak? Det gjelder å tilføre politikerne ikke bare teoretisk kunnskap, men også mer praktisk rettet kunnskap. Mange av informantene fremhever derfor

viktigheten av at politikerne besøker skolene og ikke bare blir informert via dokumenter. Etter vår vurdering bør derfor prosjektene i det tredje driftsåret bidra til å gi hovedmålgruppene en bred kunnskap ikke bare om læreplanen, men også skolens innhold og organisering.

Informantene ble også spurt om Reform 97 hadde ført til økt lokal tilpasning av læreplanen. Det er flere som sier at de "tror det har skjedd" en endring i og med reformen, og at prosjektet har bidratt til å forsterke det. Endringene merkes på ulike måter, blant annet ved at vekten på prosjektarbeid gjør at elevene knytter arbeidet sitt mer opp mot lokale forhold. Både rådmenn og politikere opplever flere henvendelser fra skolene i denne forbindelse. Skolene er mer opptatte av lokale forhold, og det har ført til et økt samarbeid mellom skole og lokalsamfunn. Samtidig har det ført til økt bevissthet hos lærerne på hvilke muligheter de har og til økt vilje til forsøk i skolen, dvs. at de "tør mer enn før". Kommunene merker også en endring, når det gjelder økt lokal tilpasning, ved at det er lettere for kommunen å komme på banen, at skolene er mindre fagsentrerte, og at de har åpnet seg mer for foreldreengasjement. Videre er det kommet fortgang i å se på alternative drifts- og arbeidsformer i skolen etter R 97. Skolens rolle er med andre ord i ferd med å endre seg fra å være en ren læringsanstalt til å bli en samfunnsfaktor.

Flere av prosjektlederne bekrefter at politikerne har fått økt kompetanse gjennom prosjektet, og at dette bl.a. kommer til uttrykk ved at politikerne har gitt skolene mer oppmerksomhet. Politikerne synes, ifølge en prosjektleder, at det er morsomt og viktig å følge opp skoleprosjektene, og hun legger til at "sånn sett har at de fått skolen litt mer inn under huden." En annen prosjektleder fremhever at engasjementet hos politikerne nok var der fra før, men at "de har fått mer detaljert kunnskap og blitt enda mer engasjerte i skolen enn før, fordi de har fått mer kunnskap". Det blir også fremhevet fra noen prosjektledere at prosjektet har gitt dem selv anledning til å få mer kontakt med politikerne og komme inn på nye arenaer, og at det har vært en fin anledning til å få presentert det som skjer i skolen på en skikkelig måte. Prosjektet synes med andre ord å ha bidratt til å gi en slags trygghet hos politikerne gjennom økt kompetanse. En ordfører sier meget treffende: "Vi har ikke oppnådd så mye ennå, men vi har lært mye om skolen. Det er det største resultatet så langt. Det er lettere for meg å forsvare skolen i en kommunestyresak, når jeg føler meg på rimelig trygg grunn".

Samtidig fremhever flere av informantene at disse resultatene ikke kan tilskrives prosjektet alene, men at den lokale tilpasningen av læreplanen og den økte deltakelse fra kommunens side har vært en lang prosess med røtter tilbake til blant annet M87 og L94. Det fremheves også at seksårsreformen førte til store utfordringer for kommunene og et økende engasjement fra kommunens side. Noen fremhever at utviklingen også må sees i lys av mer overordnede endringer for skolesektoren, som ny kommunelov, en desentralisering mot kommunene i alle sektorer, rammebudsjett osv. Prosjektet har med andre ord inngått som en del av en lengre endringsprosess i forholdet mellom skole, lokalsamfunn og kommuneledelse.

På spørsmål om prosjektet har bidratt til nye arbeidsmetoder og medvirkningsstrategier for skole fra lokalsamfunnets side, er mange av informantene tvilende eller usikre. Dersom vi ser nærmere på hva prosjektene har gjort, finner vi allikevel at en del tiltak er på gang. Av disse kan vi blant annet nevne nye medvirkningsstrategier, som etisk prosess, utprøving av nye roller og mandater for SU, samt nye måter å engasjere politikerne på ved at politikere skal besøke eller hospitere i skolene for å bli mer kjent med skolens hverdag, samtidig som hovedutvalgsmøtene blir lagt til skolene, slik at politikerne blir mer kjente med den enkelte skole. I noen kommuner blir det også prøvd ut rutiner for nye dialogarenaer, for eksempel ved

årlige temamøter om skole i kommunestyret eller ved åpne møter om temaer relatert til skole og oppvekst, hvor lokalbefolkningen kan være premissleverandør. Det er også skapt nye møteplasser for dialog som ikke er knyttet til partipolitisk debatt, og med informasjon om hva som skjer i skolen, for eksempel i de månedlige møtene i prosjektgruppene. En kommune har prøvd ut prosessorienterte arbeidsmetoder gjennom en stor sak om et oppvekstsenter. Flere av kommunene har kartlagt nåværende situasjon i skolene for å skape engasjement både blant foreldre og politikere.

Vår vurdering er at det på tross av informantenes tvil og usikkerhet har vært satt i gang en rekke nye arbeidsmetoder og medvirkningsstrategier. Ikke alt har skjedd utelukkende som følge av prosjektet, men snarere i samarbeid med andre tiltak eller har bidratt med å forsterke disse. Disse arbeidsmetodene har muligens ikke skjedd så bevisst og målrettet som prosjektene selv har ønsket, men har mer vokst frem som en følge av prosjektet og utviklingstrender i kommunen. Som de selv påpeker, har det vært liten direkte satsing på å utvikle nye arbeidsmetoder og å øke politikernes kunnskap om læreplanen og skolens utfordringer. Det tredje året bør brukes som en ny mulighet til å få gjort flere tiltak på disse områdene for bedre å oppfylle hovedmålsettingene i prosjektet.

6.4 Økt ansvar for skolen

En tredje hovedmålsetting er i følge prosjektskissa at ”skolen skal i større grad oppfattes som et fellesansvar for hele kommuneledelsen og bevisstheten om hva en lokalt vil med skolen, skal økes”. Informantene ble i den forbindelse spurt om hvordan de så på kommunens ansvar for skolen, samt i hvilken grad de hadde endret sin oppfatning av dette som følge av prosjektet.

Når det gjaldt kommunens ansvar for skolen, fremhevet informantene bl.a. at kommunen har ansvar for å få tilført kunnskap til både sterke og svake elever på en kvalitetsmessig måte i henhold til gjeldende lover og regler. Videre har kommunen ansvar for både det bygningsmessige og det innholdsmessige i skolen. Når det gjelder det siste, mener mange at kommunen bør ta enda større ansvar enn den har gjort tidligere. Kommunen skal også ha et overordnet ansvar for skolepolitikken, men samtidig må ikke kommunen detaljstyre skolen, bare legge føringer for den. Politikerne skal videre si noe om hvilket nivået skolen skal ligge på, tilrettelegge for ramme faktorer og ta styrerollen, og ikke bare ombudsrollen, på alvor, ifølge informantene. De bør derfor ha kunnskap om hva som fører til god kvalitet, samtidig som de trenger et kommunalt nivå å diskutere skolepolitikk på.

I følge informantene bør kommunen med andre ord ha et stort ansvar, både mht. bygninger, organisering, og med å gi skolene det nødvendige handlingsrommet og oppmuntre til lokale løsninger, også i undervisningen. Kommunen bør derimot, ifølge informantene, overlate den faglige biten til pedagogene. Kommunens oppgave er å holde seg oppdatert på hva som skjer i skolen og inneha den nødvendige kunnskap til å fatte beslutninger. Flere av informantene synes kommunen burde ha et ansvar for å stake ut en kurs for skolen, men også komme med innspill til hva som kan være morsomt og utfordrende å utprøve. Kommuneledelsen bør være aktive støttespillere til skoler som ønsker å prøve noe nytt, men samtidig være kritiske og sørge for at skolene nøye tenker gjennom hva de ønsker å utvikle.

På spørsmålet om informantene har endret sin oppfatning av kommunenes rolle og ansvar som følge av prosjektet, delte informantgruppen seg i to, mellom de som mente de hadde

endret oppfatning, og de som ikke hadde det. I den første gruppen finner vi flere rådmenn og særlig politikere som sier at de har endret sin oppfatning om kommunens rolle gjennom prosjektet, og at de har fått et mer positivt forhold til skolen. De sier at prosjektet har åpnet øynene for at kommunen kan gripe inn i skolens innhold innenfor de rammene de allerede har. Der hvor de tidligere opplevde kommunenes handlingsrom som begrenset, har de nå begynt å se mulighetene. Noen har blitt mer bevisste om kommunens rolle som skoleeier, og om viktigheten av å styrke forholdet mellom skolene og kommunens ledelse for å få et mer helhetlig ansvar for skolen. Andre mener de har fått et mer positivt forhold til skolen som følge av prosjektet og fått ”skolen mer under huden” som en av dem sa.

I den andre gruppen som ikke har endret sin oppfatning, finner vi flere skolefaglig ansvarlige, men også noen rådmenn og politikere. Noen av disse sier at selv om de ikke har endret oppfatning, har de fått styrket sin oppfatning om at skolen må få større frihet og muligheter til å drive sin egen virksomhet. Andre understreker at de ikke har endret syn som følge av prosjektet, fordi handlingsrommet allerede var der, og at prosjektet bare gjenspeiler en generell tendens i tiden. Noen sier de bare har fått bekreftet eller styrket sine egne oppfatninger av kommunens rolle. En informant sier hun dermed har blitt mer bevisst på at kommunen må markedsføre sitt syn og få til en felles holdning overfor skolen.

Vår oppfatning er at noen av informantene, kanskje særlig politikere, til en viss grad har endret oppfatning både av skolen og av kommunens ansvar som følge av prosjektet. Det har også bidratt til å åpne manges øyne for kommunens muligheter til handling. Dette er en effekt av prosjektet som er i tråd med målsettingene, og som vi vil fokusere på i den siste fasen av evalueringen.

7 Støtten fra sentral prosjektleder og sentral styringsgruppe

Vi skal først se på hvilke tiltak som er satt i gang av den sentrale prosjektleder i den første delen av prosjektperioden, og deretter høre hva informantene sier om disse tiltakene og sitt forhold til den sentrale prosjektlederen og den sentrale styringsgruppa. Til slutt skal styringsgruppa få komme med sine vurderinger av prosjektet sett under ett.

7.1 Tiltak fra det sentrale prosjektet

I løpet av det første halvannet året (nov 99- mai 2001) har det i regi av det sentrale prosjektet og den sentrale prosjektlederen vært holdt om lag 15 møter i styringsgruppen, fire prosjektledersamlinger og flere temamøter/samlinger. Den første var et oppstartseminar, som har blitt etterfulgt av samlinger om kvalitet og nybrottsarbeid med Hå kommune, handlingsrommet i læreplanen, foreldremedvirkning, at ”det trengs en hel landsby til å oppdra et barn”, elevmedvirkning, etisk prosess, og fremtidsverksted hvor også elever og ordfører/rådmann var inviterte. Temadagene har ofte gått over to dager og hatt mellom 20 til 50 deltakere. Invitasjonene har gått ut til alle i kommunen, men det har stort sett vært personer fra prosjektgruppene som har møtt, i tillegg til noen fra skolene. Sett under ett har det vært en rimelig god aktivitet i det sentrale prosjektet med fokus på relevante og aktuelle temaer og med et bra fremmøte fra prosjektgruppene.

7.2 Informantenes vurderinger av det sentrale prosjektet

I flere av prosjektkommunene har mange av deltakerne og kanskje særlig politikerne, fremhevet at samlingene/temadagene har gitt gode innspill og ny og viktig kunnskap. Andre sier at samlingene har gitt noe varierende utbytte avhengig av deres eget interessefelt. Prosjektledersamlingene har vært av noe mer varierende kvalitet og utbytte. Noen prosjektledere påpeker at samlingene har hatt for mye preg av generelle innlegg, og at de hadde ønsket dem mer spisset mot felles tema. Flere personer i prosjektgruppene sier at de hadde ønsket mer informasjon om prosjektene i de andre kommunene, noe som kan tyde på at informasjonsflyten ikke har vært helt som ønsket.

Mange er fornøyde med innsatsen til den sentrale styringsgruppen og synes de har tatt fatt i nødvendige korrektiver. Det kommer frem at mange har et fjernt forhold til styringsgruppen og liten kjennskap til deres aktiviteter, og de ønsker mer informasjon om nettopp dette. Noen fremhever nytten i at sentrale skolepolitiske aktører, som Kommunenes Sentralforbund (KS), Statens utdanningskontor, rådmenn osv. samles og har en dialog seg imellom. I mange kommuner oppgis det at støtten fra sentral prosjektleder har vært god, engasjert, støttende og positiv. I noen kommuner har det vært et ønske om en tettere oppfølging med mer konkret veiledning og innspill, eller at den sentrale prosjektleder hadde vært mer behjelpelig til å være med og dra prosjektet.

7.3 Styringsgruppas vurderinger av prosjektet

Styringsgruppa har bestått av deltakere fra KS Buskerud, rådmannsutvalget, skolesjefutvalget, Statens utdanningskontor og Buskerud lærerlag, samt den sentrale prosjektleder. Dette har

vært en ny og nyttig sammensetning for mange av deltakerne. Det eneste som de savnet er en representant for det politiske nivået, for eksempel en ordfører. Styringsgruppa har, i følge deltakerne, fungert rimelig bra med mange gode og nyttige diskusjoner, selv om det også har vært en del uenigheter om enkeltsaker og noen uklårheter mht. eierskapet til prosjektet.

Når det gjelder samlingene, synes styringsgruppa at den sentrale prosjektleder har grepet fatt i viktige temaer, og at innleiderne stort sett har fungert godt og gitt viktige innspill til prosjektene. Det har imidlertid vært noe mindre rom for nettverksbygging kommunene seg imellom, men dette skyldes sannsynligvis mer den noe varierende deltakelsen fra kommunene og ikke samlingene som sådanne. Samtidig understreker noen av medlemmene i styringsgruppa viktigheten av å få med ordførere og rådmenn på samlingene. I følge styringsgruppa har den sentrale prosjektlederen engasjert seg i prosjektets ide og gjort en god jobb med samlinger og prosjektledermøter. I det siste driftsåret bør det imidlertid brukes noe mer tid på å veilede kommunene. Styringsgruppa har i mindre grad deltatt på prosjektledermøtene, men noen av medlemmene sitter med et inntrykk av at det har vært mye oppramsing av igangsatte tiltak fra kommunenes side og mindre diskusjoner av overordnede målsettinger. Dette ønsker styringsgruppa at prosjektet skal fokusere mer på i det tredje driftsåret.

Siden kommunene har hatt forskjellige beveggrunner til å bli med i prosjektet, har de også tolket målsettingene noe forskjellige. De har i varierende grad omdefinert målsettingene etter sitt eget hode og deltatt etter det som noen av medlemmene i styringsgruppa kaller ”kafeteriaprinsippet”. Dette avspeiler seg også i avgrensingene av målgruppene, hvor ”sammen om” – perspektivet har blitt tolket videre enn til først og fremst å omfatte den politiske og administrative ledelsen og de øvrige folkevalgte. Samtidig har det vært vanskelig å styre kommunene, siden deltakelsen har vært frivillig, og kommunene har betalt en inngangsbillett for å bli med i prosjektet.

Kommunene har også hatt prosjektledere med ulik bakgrunn og med forskjellige posisjoner i kommunen. Det er en stor grad av enighet i styringsgruppa om at det er en fordel med en prosjektleder som har en sentral posisjon i kommunen både i form av sin stilling og sin person, dvs. at en lærer eller rektor vil være mer perifer enn en på skolesjefnivå. Videre har styringsgruppa notert seg at prosjektgruppene har hatt forskjellig størrelse og sammensetning. Flere mener at det er en fordel om ordfører og rådmann sitter i prosjektgruppen, både fordi det viser at de er villige til å prioritere prosjektet, men også fordi det gir prosjektet den nødvendige tyngde. Noen legger også vekt på at foreldrerepresentanter bør være med i prosjektgruppene. For øvrig bør gruppene ikke være for store, slik at det kommer for mange innspill, og prosjektgruppa av den grunn blir for lite effektiv.

Det er vår oppfatning at det sentrale prosjektet og de lokale prosjektene har hatt noe ulik oppfatning av målsettingene og målgruppene, og hvor mye den sentrale prosjektleder skulle gå inn i de lokale prosjektene. Dette har skapt en del misnøye som bør avklares foran det tredje driftsåret. Ellers er kommunene i hovedsak godt fornøyde med både prosjektleder og samlingene. Fra noen kommuner har det som nevnt tidligere vært et ønske om en noe mer aktiv oppfølging og mer veiledning, samt en spissing av innholdet på prosjektledersamlingene. For øvrig er ingen misfornøyde med den sentrale styringsgruppa, og forholdet til den fremheves stort sett som positiv. Det synes imidlertid som den sentrale styringsgruppa er noe fjern for mange aktører. I det tredje året kunne det derfor vært ønskelig med en bedre informasjonsflyt fra styringsgruppa og ut til prosjektene, samt en styrking av den interkommunale profilen i prosjektet. Her kan både den sentrale styringsgruppen og den

sentrale prosjektleder gjøre en innsats, også med tanke på videre samarbeid etter prosjektperioden.

8 Oppsummering og anbefalinger

Dette underveisnotatet er basert på telefonintervjuer med sentrale personer tilknyttet i de lokale prosjektene i kommunene, i hovedsak ordfører, rådmann, etatssjef, leder for hovedutvalg/komité og den lokale prosjektleder, til sammen 42 personer i 9 kommuner, samt alle medlemmene i den sentrale styringsgruppen. Intervjuet omfattet bakgrunn for prosjektet, sentrale og lokale målsettinger og målgrupper, igangsatte tiltak og planer om nye tiltak, organiseringen av prosjektgruppen og forholdene rundt prosjektlederjobben, samt diskusjoner omkring hovedproblemstillingene i det sentrale prosjektet. Dette er foreløpige resultater av den første runden i evalueringen. Den andre runden vil finne sted våren og høsten 2002, hvor vi vil gå mer inn på spesifikke problemstillinger i hver av kommunene. Sluttrapporten vil foreligge innen utgangen av 2002.

8.1 Bakgrunn og status for det skolepolitiske engasjementet

Bakgrunnen for at kommunene ble med i prosjektet var et ønske om å øke det skolepolitiske engasjementet hos kommunens politiske og administrative ledelse ved å utforske det handlingsrommet som den nye læreplanen gir og dermed bidra til å utforme skolen på lokale premisser. Samtidig ønsket kommunene at prosjektet skulle gi anledning til stimulere til skoleutvikling på områder som var av interesse for skolene og kommunen, for eksempel samhandling skole - hjem - lokalsamfunn. I alle kommunene var det bred politisk og administrativ enighet om å delta i prosjektet. I noen kommuner var det litt prinsipiell drøfting innledningsvis om i hvilken grad kommunen skulle gå inn i skolens innhold. I andre kommuner var det litt skepsis for prosjektet på skole/rektornivå på grunn av frykt for merarbeid. Men sett under ett har motivasjonen og engasjementet for prosjektet vært ganske høyt, slik at utgangspunktet for prosjektet må kunne beskrives som meget godt.

Når det gjaldt status for det skolepolitiske engasjementet i kommunene ved starten av prosjektet, fremhevet mange av informantene at kommunene lenge hadde gjort et godt arbeid i forhold til skolebygninger og økonomi, men hadde manglet kunnskap, samt vært for lite bevisste på kommunens muligheter for innflytelse i skolens innhold. De fleste støttet oppfatningen av at skillet mellom kommune og skole var for stort, og at politikerne jevnt over hadde et for fjernt forhold til skolen. På den andre siden var det ikke alle som kjente seg helt igjen i beskrivelsen av kommunens manglende skolepolitiske engasjement.

Styrken på motsetningene mellom kommune og skolesektor er noe forskjellig innenfor de ulike kommunene. Flere kommuner mener de har et positivt klima mellom skole og kommune, mens noen sliter litt med et motsetningsforhold og mer negative holdninger hos begge parter, særlig mellom skolen/rektorer og kommunens politiske ledelse. Det har dermed vært et noe ulikt utgangspunkt for dialog i kommunene. Det skolepolitiske klimaet påvirkes også av kommunens generelle økonomi. Der hvor kommunene strever med dårlig økonomi, synes det å være et noe dårligere skolepolitisk klima, i motsetning til de med bedre rammevilkår. I tillegg synes det skolepolitiske engasjementet å påvirkes av organiseringen av kommunens administrasjon, og hvor mye administrasjonen og politikerne har frigjort ressurser til å gå i dybden på skole. Dette vil vi se nærmere på i andre runde av evalueringen.

For de fleste av kommunene har prosjektet passet inn med allerede pågående eller påbegynte skoleprosjekter. Noen har benyttet eksisterende skoleprosjekter og integrert disse inn, slik at "Sammen om den gode skole" har tatt form av et paraplyprosjekt. I de kommuner som ikke

hadde pågående skoleprosjekter, påpekes det at seksårsreformen og skoleutbygningen har bidratt til å gjøre politikerne mer oppmerksomme på skolen. I flere av kommunene var kimen til interessen allerede lagt, for eksempel i målsettinger i kommuneplanen. Mange fremhever at prosjektet kom "svært betimelig" i forhold til kommunens utvikling for øvrig, og at det har vært "god drahjelp" for å fremme mer prinsipielle saker om skolens organisering og innhold i kommunens organer.

Foran starten til det tredje driftsåret har vi stilt kommunene spørsmålet om skoleprosjektene benyttes godt nok som et middel for å øke det skolepolitiske engasjementet eller om de forblir skoleprosjekter? Forskyver skoleprosjektene fokus eller trenger man skoleprosjektene for å ha noe å samhandle om? Hvordan kan man i økende grad politisere de skoleprosjektene som drives?

8.2 Hovedmålsettinger, deltema og målgrupper

Det var stort sett enighet blant informantene om at hovedmålsettingen for prosjektet er å øke det skolepolitiske engasjementet i kommunens politiske og administrative ledelse med spesiell vekt på den politiske sfæren. I noen kommuner har man imidlertid hatt et særlig fokus på "Sammen om- perspektivet" og arbeidet for å få til et bredt engasjement rundt skolen med ulike aktører. Det er noe variasjon i forhold til hvor bevisstgjort den enkelte informanten er på prosjektets hovedmålsettinger som også vektlegges noe ulikt, avhengig av informantens rolle og ståsted.

Deltemaene, kvalitet – en god skole, en skole for alle og samhandling skole - lokalsamfunn-foreldre, er alle knyttet opp mot generelle utviklingstendenser i dagens skole. Deltemaene er nødvendige for å ha interessante temaer for å fremme det politiske engasjementet og har trolig bidratt til at kommunene har opplevd prosjektet som relevant og aktuelt. Samtidig er det også en fare for at vekten legges på skoleutviklingsarbeidet, og at oppmerksomheten mot det politiske og administrative nivået som er fremhevet i hovedmålsettingene, kommer i andre rekke. Dette kan forklares ved den store spennvidden i prosjektet og spriket mellom hovedmålsettingene og deltemaene.

Målgruppene favner følgelig bredt og omfatter hele spektret fra lokalbefolkningen, elever og foreldre til den politiske og administrative ledelsen. Dette gjenspeiler igjen spennvidden mellom hovedmålsettinger og lokale målsettinger. Siden flere er opptatt av "Sammen- om perspektivet", og å favne mange målgrupper, forårsaker det også visse problemer i forhold til en nærmere avgrensning av målgruppene. Med henblikk på det tredje året har vi bedt kommunene om å revurdere hvor fokus skal ligge, og hvordan prosjektgruppene vil håndtere spennvidden med hensyn til måloppnåelsen av hovedmålsettingene.

8.3 Organisering av prosjektet

Prosjektlederne har bakgrunn både som skolefaglig ansvarlig, undervisningsinspektør, varaordfører, etatssjef og lignende. De fleste har med andre ord skolefaglig bakgrunn. Alle har prosjektlederjobben inkludert i sin vanlige stilling. I et par kommuner har man to prosjektledere, dvs. prosjektleder og sekretær for prosjektleder. Det å ha skolefaglig bakgrunn fremheves i stor grad som positivt og i noen tilfelle som nødvendig, fordi det gir legitimitet inn i skolene og aktuell kunnskap om skolen. Samtidig fremheves det at dette kan påvirke

valg av fokus, ved at de med skolebakgrunn lettere vil kunne fokusere på skolene enn på politikernivået.

På den ene siden synes valg av prosjektleder på sektornivå å ha vært vellykket for å sikre nok innflytelse, men på den andre siden har opplevelsen av tid og av tilstrekkelig ressurser som prosjektleder variert i forhold til generelle arbeidsvilkår. Noen prosjektledere sier at dette har gått ut over fremdriften i prosjektet. I flere kommuner synes det å være et noe uklart mandat og uklare formelle rammer rundt prosjektlederjobben, fordi den, som nevnt tidligere, inngår hos de fleste i den vanlige jobben. Dette sikrer fleksibilitet og kontinuitet etter prosjektiden, men det kan også skape uryddige arbeidsvilkår rundt prosjektlederjobben. Vi har derfor anbefalt prosjektgruppene å se nærmere på dette foran det tredje prosjektåret.

De fleste kommunene har lyktes å få med sentrale personer fra kommunens politiske og administrative ledelse i prosjektgruppa og har således oppnådd en viktig målsetting for prosjektet. Den politiske og administrative ledelsen har imidlertid i noe varierende grad vært engasjerte og aktive i prosjektgruppa. Noen har vært gode støttespillere for prosjektleder, mens andre har vært mer perifere. Andre kommuner fremhever at de savner sentrale personer som sektorleder, ordfører eller rådmann i prosjektgruppa, fordi man med det mister tyngde til prosjektet. Synspunktene på dette varierer imidlertid innen de ulike kommunene.

De fleste av informantene er rimelig godt fornøyde med innsatsen til medlemmene i prosjektgruppa og har opplevd prosjektgruppa som en god dialogarena som de har hatt stort utbytte av. "Prosjektgruppa har vært det beste ved hele prosjektet. Her har vi fått en møteplass der folk med ulik bakgrunn kan komme sammen og ha synspunkter på skole" sier en av informantene. Prosjektgruppa har også bidratt til kompetanseoppbygging for den enkelte, og den oppleves som et fruktbart samarbeidsforum for personer fra ulike ståsted (foreldre, tillitsvalgte og ledelsen i kommunen), hvor det kunnskapsmessig har vært mye å lære av hverandre.

Strategien med å etablere høyt forankrede prosjektgrupper for å stimulere til økt skolepolitisk engasjement og dialog synes i hovedsak å være vellykket for de fleste av kommunenes del. Det blir viktig å diskutere hvordan man kan fortsette funksjonen til prosjektgruppa i det fremtidige arbeidet i kommunen. Det bør også arbeides med informasjonsflyten fra prosjektgruppa til andre i kommunen. Størrelsen på prosjektgruppa og betydningen av at enkelte sentrale personer ikke deltar i gruppa bør også diskuteres. Vi har anbefalt at sammensetningen av prosjektgruppa drøftes og eventuelt endres før starten på det tredje året i forhold til de erfaringer som er gjort i den enkelte kommune.

8.4 Gjennomførte tiltak og planer fremover

Det har, som nevnt foran, vært gjennomført mange tiltak av varierende størrelse i de ni kommunene. Tiltakene har særlig gruppert seg rundt de to deltemaene kvalitet i skolen og samhandling skole – lokalsamfunn og omfatter bl.a. økt fokus på SU, foreldreinformasjon, skolebaserte vurderinger, utarbeiding av kvalitetskriterier, åpne temamøter og møter rettet mot kommunestyret. Vi har også sett at kommunene strever noe med å finne en balanse mellom skoleprosjektene og "Sammen om"- prosjektet, noe som bl.a. skyldes at målgruppene i prosjektet er mange. Ulike kommuner står overfor noe ulike utfordringer i det tredje året, både med å få til politisering oppover og med å få med skolene der disse ikke er tilstrekkelig

involvert. Det blir derfor viktig å avgrense målsettingene og målgruppene noe mer for det tredje året og relaterte disse mer direkte til hovedmålsettingene i prosjektet.

Kommunene rapporterer at de stort sett vil fortsette med skoleprosjektene slik som tidligere, men flere er også opptatte av å få til en bedre dialog spesielt med kommunestyret ved for eksempel egne temadager i kommunestyret, besøk for politikerne på skolene, samt ved å innlede til en overordnet skolepolitisk debatt i kommunen. Noen kommuner har gode skoleprosjekter på gang, andre ønsker å få skolene mer med, mens atter andre føler seg "idétomme" og trenger påfyll. Alle er på leting etter nye tiltak i forhold til politisering av kommunenivået.

De fleste av informantene er usikre på hvordan de skal kunne måle resultater av tiltakene sine. Dette synes i liten grad å ha vært tema i prosjektgruppene. Utsagnene deres synes allikevel å tyde på at det er størst framgang i forhold til målsettingen om økt oppmerksomhet på skole, men at prosjektet også har ført til økt dialog og kompetanse særlig gjennom prosjektgruppa. Vi ser dessuten at prosjektets fremdrift kan avhenge av hvor bredt forankret prosjektet er i den politiske og administrative ledelsen, samt av samspillet med strukturelle forhold i kommunen, slik som organisering og økonomi. Prosjektets prosess og resultater synes også i noen grad å henge sammen med det generelle skolepolitiske klima i kommunen. I tillegg bør man vurdere graden av "vellykkethet" opp mot det utgangspunktet som kommunen har hatt. Små skritt kan for eksempel være store sett i forhold til utgangspunktet.

For det tredje året blir det derfor nødvendig å tenke nøye gjennom hvilke tiltak som kan bidra til konkrete resultater i kunnskap, saker og diskusjoner omkring skolen i den primære målgruppa. Dette gjelder politikerne i kommunestyret, men også i hovedutvalget og i forholdet mellom administrasjon og politikere gjennom saksforberedelsene. I tillegg bør en tenke igjennom hvilke tiltak som kan gi økt forståelse og samhandling mellom skolene og kommunens politikere. Samtidig bør man lage konkrete tiltak som kan øke skolenes evne til skolepolitisk deltakelse, ved at rektorene for eksempel læres opp til hvordan de kan ta kontakt med kommunen. Man bør med andre ord jobbe begge veier neste driftsår, ved både å se på politiseringmulighetene i skoleprosjektene, og samtidig se på hvordan man bedre kan definere skolenes rolle i dette bildet.

8.5 Foreløpige resultater sett i forhold til hovedmålsettingene

Prosjektet synes å ha bidratt på en positiv måte til å øke det skolepolitiske engasjement, selv om det er vanskelig å måle konkrete effekter sett i forhold til andre utviklingstrender, men det har i alle fall understøttet disse på en god måte. Dette merkes særlig gjennom en økt oppmerksomhet på skolen og noe mer prinsipielle diskusjoner om skolens innhold. Flere informanter forteller også at de har fått økt kompetanse og et mer positivt forhold til skolen som et resultat av prosjektet, særlig gjennom samarbeidet og dialogen i prosjektgruppa som har vært et viktig tiltak for å øke det skolepolitiske engasjementet. Flere påpeker at de selv eller andre politikere har begynt å se mulighetene for å komme på banen, når det gjelder skole, og at prosjektet har virket som et incitament i så måte. Men samtidig fremhever også noen at prosjektet har gitt for få konkrete resultater, spesielt overfor politikerne i kommunestyret.

Kommunene trenger derfor å tenke nøye gjennom tiltak som kan bidra til økt kunnskap og flere diskusjoner særlig i kommunestyret, men også i hovedutvalget og i forholdet mellom

administrasjon og politikere. Samtidig bør man også igangsette konkrete tiltak som kan øke skolens tilknytning til kommunen og deres evne til skolepolitisk deltakelse, ved for eksempel at rektorene læres opp til hvordan de kan fremme sine saker for kommunens ledelse, slik at man kan jobbe begge veier det tredje året.

Når det gjelder målsettingen om økt kunnskap om læreplanen spesielt og dagens skole generelt, kom det frem at mange av prosjektlederne har skolefaglig bakgrunn og derfor kjenner læreplanen godt. Noen av politikerne i hovedutvalget kjenner den også, men mange påpeker at de ikke kjenner læreplanen godt nok, både administratorer (for eksempel rådmenn) og politikere. Samtidig ble det i mange kommuner understreket at kunnskap om skolen handler om mye mer enn bare læreplanen, blant annet kunnskap om barne- og ungdomskulturen, samt organisering og utfordringer til dagens skole.

Målsettingen i hovedprosjektet når det gjelder økt kunnskap om skolen, har imidlertid vært for lite fokusert i kommunene. Noen av prosjektlederne og andre informanter nevner at kompetansen deres er økt. Andre er mer tvilende eller benekter dette. Både politikere og personer i administrasjonen oppgir at de har liten konkret kunnskap om læreplanens innhold. I tillegg trenger de også annen type kunnskap om skolen, f. eks. om skolens arbeidsmetoder og innhold, samt kunnskap om dagens barne- og ungdomskultur generelt. Mange fremhever også viktigheten av at politikerne besøker skolen og ser hva som foregår innenfor skolens fire vegger og ikke bare forholder seg til skolen via sakspapirer og dokumenter.

På spørsmål om prosjektet har bidratt til nye arbeidsmetoder og medvirkningsstrategier, er mange tvilende til dette eller usikre. Men ved nærmere undersøkelse kommer det allikevel frem at følgende arbeidsmetoder er prøvd ut i kommunene: en revitalisering med nye roller/mandater for SU, åpne temamøter om skolen med påfølgende idedugnader, nye rutiner i form av en årlig temadag/møte om skolen for kommunestyret og invitasjoner til politikere om å besøke eller hospitere ute på skolene. I tillegg har prosjektgruppa utviklet seg til en dialogarena med en ny og spennende sammensetning av ulike skoleaktører.

De fleste av kommunene opplever at de har et stort ansvar for skolen, og mange ønsker også et økt ansvar i tiden fremover, blant annet med fullt arbeidsgiveransvar. Noen understreker imidlertid at kommunen ikke må få for sterk detaljstyring av skolens pedagogiske innhold. Til tross for at flere viser til de statlige begrensningene for kommunens handlingsrom, er det også mange som opplever dette handlingsrommet som stort. Disse funnene stemmer overens med tidligere undersøkelser om at mange kommuner opplever et handlingsrom, men at de har hatt problemer med "å ta tak i det". I våre kommuner synes det som at man har kommet noe ulikt ut i prosessen rundt bevisstheten om sitt handlingsrom, men at disse kommunene har kommet et skritt lengre ved at de er i ferd med å prøve ut nye muligheter for medvirkning og engasjement fra kommunens side.

Når det gjelder innsatsen fra den sentrale prosjektledelsen, er kommunene i hovedsak godt fornøyde både med den sentrale prosjektleder og de sentrale samlingene. Noen kommuner ønsker en mer aktiv oppfølging og veiledning fra prosjektleder og en sterkere spissing av innholdet på samlingene. Oppfatningen av den sentrale styringsgruppen fremheves også som stort sett positiv, bortsett fra at den er noe fjern for mange av aktørene. I løpet av det tredje året kunne det være ønskelig med en bedre informasjonsflyt fra fylkesnivået og en styrking av det interkommunale profilen i prosjektet. Her kan både den sentrale styringsgruppen og prosjektleder gjøre en innsats, også med tanke på et videre samarbeid etter prosjektperioden.

Litteraturreferanser

Almås, R.(1990). Evaluering på norsk. Oslo: Universitetsforlaget.

Askheim, O.P. m.fl. (1992). Mellom stat og profesjon. En undersøkelse av kommunene som skolepolitisk aktør. ØF - rapport nr 13/92. Lillehammer: Østlandsforskning.

Baklien, B. (1993). Evalueringsforskning i Norge. Tidsskrift for samfunnsforskning, vol. 34, s. 261-274.

Holter, H. og R. Kalleberg(red.) (1996). Kvalitative metoder i samfunnsforskning. Oslo: Universitetsforlaget.

Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet. St. meld. Nr. 28 (1998-1999) Mot rikare mål.

Kommunenes Sentralforbund (1998). Levende skole – aktivt lokalmiljø. Utdanningspolitisk plattform. KS – Februar 1998.

Kommunenes Sentralforbund (1999). Fokus på kvalitet i skolen. KS – juni 1999.

Kvale, S. (1997). Det kvalitative forskningsintervjuet. Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Lier Madsen, E. (2000). Kommunene og kvalitetsutvikling i skolen. En kartlegging. Rapport nr.5/2000. Bodø: Nordlandsforskning.

Nyhus, L. (1996). Skolens plass i kommunene- en undersøkelse av kommunal skolepolitikk og forvaltning. ØF - notat nr 4/1996. Lillehammer: Østlandsforskning.

Ystmark, E. (1996). Skolen – knutepunkt eller floke i lokalmiljøet? Skolen i kommunalpolitisk perspektiv. Oslo: Kommuneforlaget.

Vedlegg

Intervjuguide

1 Bakgrunn for prosjektet - tidligere skoleprosjekter

Hvorfor søkte kommunen om prosjektet?
Hvem tok initiativet?
Hvilken diskusjon gikk eventuelt forut for søknaden?
Hva ønsket de å oppnå?
Hva var status for det skolepolitiske engasjementet ?
Hadde kommunen andre skoleprosjekter på gang?

2 Målsettinger – deltema - målgrupper

Hvordan vurderer du hovedtemaet for prosjektet ?
Hvorfor valgte kommunen sitt deltema ?
Hva er de viktigste lokale målsettingene?
Hva er de viktigste målgruppene?
Hvilke forventninger har du til prosjektet?

1 Tiltak – prosesser - foreløpige resultater

Hvilke av de aktuelle tiltakene vil du fremheve?
Hvilke foreløpige resultater ser du så langt?
Hvordan er planene fremover?
Hvilke problemer som har eventuelt oppstått underveis ?

Hvem er de viktigste samarbeidspartnerne?
Hva er de viktigste samarbeidsprosessene ?
Eventuelle problemer i den forbindelse?

4 Organisering - økonomi

Hvordan vurderer du prosjektets organisering?
Valg av prosjektleder? Arbeidsvilkår for prosjektleder? Prosjektleders arbeid?

Hvordan vurderer du sammensetningen av prosjektgruppa?
Riktige personer ? Riktig forankring? Deres innsats så langt?

Hvordan vurderer du prosjektets økonomi ? De viktigste postene ? Totalbeløpet?
Bidraget til sentralprosjektet?

4 Hovedproblemstillinger

a) Hvilke resultater ser du så langt mht. å øke det lokalpolitiske engasjementet for skolen?

I form av et økt formelt engasjement i politiske organer?

I form av et økt antall og type saker som er fremmet?

I form av et uformelt engasjement- dvs. utenfor de formelle politiske organene?

b) Hvilke resultater ser du så langt mht. økt kunnskap om læreplanen og skolens utfordringer?

Hvilke deler av læreplanene kjenner du best, og hva er mest relevant for kommunen?

I hvilken grad har Reform 97 ført til en lokal tilpasning av læreplanen?

Hvilken kunnskap opplever du at du mangler?

c) Hvilke resultater ser du så langt mht. økt ansvar for skolen og for en lokalt tilpasset skole?

Har du endret din oppfatning om kommunenes rolle som følge av prosjektet?

Hvilke muligheter har kommunens ledelse for å øke sitt ansvar for skoleutviklingen?

d) Hvilke resultater ser du så langt mht. nye arbeidsmetoder og medvirkningsstrategier som kan bidra til økt skolepolitisk engasjement?

Hvilke erfaringer har kommunes ledelse gjort så langt?

Hvilke andre tiltak mener du er nødvendige for at kommunen skal øke sin deltakelse?

5 Støtten fra det sentrale prosjektet

Hvilken type støtte har prosjektet fått fra det sentrale prosjektet?

Hvilken form har denne støtten hatt?

Hvordan har deltakelsen vært fra kommunens side?

Hva har nytteverdien vært så langt for kommunen?

Din vurdering av den sentrale prosjektlederens arbeid så langt?

Din vurdering av den sentrale styringsgruppas innsats så langt?

**EVALUERING AV PROSJEKTET
"SAMMEN OM DEN GODE SKOLE" I BUSKERUD**

UNDERVEISNOTAT

Dette underveisnotatet inneholder en beskrivelse av prosjektet "Sammen om den gode skole" og de foreløpige resultatene fra den første fasen av evalueringen.

Det beskriver bakgrunnen for prosjektet, sentrale og lokale målsettinger og målgrupper, igangsatte tiltak og planer om nye, organisering av prosjektene, samt vurderinger av de sentrale problemstillingene.

De foreløpige resultatene viser at prosjektet til en viss grad har bidratt til å øke det skolepolitiske engasjementet, å øke kunnskapen om læreplanen og skolens utfordringer, samt å øke ansvaret for skolen blant politikere og i kommuneledelsen, men at prosjektet foran det siste driftsåret bør spisse målsettinger og tiltak mer direkte mot politikerne, slik at intensjonen med prosjektet kan innfris i enda større grad.

**ØF-Notat nr. 04/2002
ISSN 0809-1617**